

Zagadnienia Filozoficzne w Nauce

IV (1982)

Philosophy in Science
(Problems discussed at the Interdisciplinary Seminar)

ed. by M. Heller and J. M. Życiński

Institute of Philosophy
at the Pontifical Academy of Theology
Kraków

WPROWADZENIE

Kolejny numer „Zagadnień Filozoficznych w Nauce” jest z jednej strony odbiciem tego, co działo się na Seminarium Interdyscyplinarnym, z drugiej zaś dalszą kontynuacją podejmowanych tematów, pozostających w kręgu zagadnień interesujących filozoficznie.

W klasie tych problemów istnieje pewien podzbiór zagadnień, które przez dłuższy czas nie tracą na aktualności i są podejmowane przez autorów nawiązujących do krańcowo różnych tradycji filozoficznych. Czyni to możliwym dialog między myślicielami o odmiennych dziedzictwach kulturowych. Dyskusja Einsteina z mędrcom Wschodu Rabindranatem Tagore zdaje się potwierdzać tę tezę. Dyskusją ta została uzupełniona komentarzem M. Hellera. Nie jest również przypadkowe, że poświęciliśmy w tym numerze uwagę wybitnemu myślicielowi naszego stulecia, jakim jest K. Popper. Popperowskie połączenie krytycznej metodologii ze znawstwem przyrodoznawstwa jest bliskie duchowi naszych spotkań. K. Popper został zaprezentowany przez J. Życińskiego w artykule „Filozof niewidzialnego świata”. Próbką filozoficznej prozy Poppera jest jego artykuł pt. „Odrzucenie materializmu w zmodyfikowanej wersji J. B. S. Haldane’a”. Tę samą tematykę na gruncie odmiennych założeń metodologicznych podejmuje J. Rayski w artykule „Antynomie przyrody ożywionej i nieożywionej, zjawisk fizycznych i psychicznych”. Kolejny głos w dyskusji o roli matematyki w poznaniu świata stanowi artykuł Hellera: „Matematyka w roli Ofelii”. Praca Z. Nawrotka na temat: „Chrześcijańska koncepcja Wszechświata w krytyce naukowej i religijnej” kończy zasadniczą część niniejszego numeru.

Bogatszy tym razem dział zawiera dyskusję książek, których wybór jest z jednej strony uwarunkowany osobistymi zainteresowaniami autorów z drugiej zaś specyfiką naszego filozoficznego środowiska.

*UWAGA: Tekst został zrekonstruowany przy pomocy środków automatycznych; możliwe są więc pewne błędy, których sygnalizacja jest mile widziana (obi@opoka.org). Tekst elektroniczny posiada odrębną numerację stron.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
M. Heller — Rozmowa ze współczesnością (Komentarz do dyskusji Einsteina z Rabindranatem Tagare)	4
Natura rzeczywistości — Dyskusja Einsteina z Rabindranatem Tagore	8
Józef Życiński — Problem psychizmu w filozofii K. R. Poppera	13
K. Popper — Odrzucenie materializmu w zmodyfikowanej argumentacji J. B. S. Haldane'a	19
J. Rayski — Anatomie przyrody ożywionej i nieożywionej zjawisk fizycznych i psychicznych	27
M. Heller — Matematyka w roli Ofelii	35
Z. Nowrotek — Chrześcijańska koncepcja wszechświata w krytyce naukowej i religioznawczej	41
Dyskusje i recenzje:	
M. Heller — Trzy panie o fizyce matematycznej	56
J. Życiński — Refleksje nad <i>Encyklopedią ignorancji</i>	60
M. Heller — Materia — kluczowe pojęcie filozofii Newtona	73
M. Szydłowski — Wieloświatowa interpretacja mechaniki kwantowej	76
M. Heller — Wśród książek	81